

A photograph of two young women in a bar setting. They are focused on stacking clear plastic cups on a bar counter. The woman on the left is wearing a pink top and a dark patterned scarf. The woman on the right is wearing a black off-the-shoulder top and a light blue scarf. In the background, there is a colorful spiral mural on the wall.

Klaar voor jongeren?

De sneltest voor
vrijwilligersorganisaties

Kennis en advies voor
maatschappelijke ontwikkeling

Auteur(s): Annette van den Bosch en Sandra Kamerbeek

Fotografie omslag: Redmar Kruithof

Vormgeving: Suggestie & illusie

Drukwerk: True Colours

Bestellen: www.movisie.nl

Overname van informatie uit deze publicatie is toegestaan onder voorwaarde van de bronvermelding:
© MOVISIE, kennis en advies voor maatschappelijke ontwikkeling.

December 2009.

Klaar voor jongeren?

De sneltest voor vrijwilligersorganisaties

Jonge vrijwilligers zijn hot. De maatschappelijke stages maken hun opwachting en veel gemeenten stimuleren brede jongerenparticipatie. Ook veel vrijwilligersorganisaties willen iets doen met deze groep vrijwilligers. Maar bij werken met jonge vrijwilligers komt meer kijken dan u misschien op het eerste gezicht denkt.

Deze eenvoudige test laat u zien of uw organisatie voldoet aan de voorwaarden om succesvol met jongeren te kunnen werken. De test wijst uit in welke mate uw organisatie aantrekkelijk en toegankelijk is voor jonge vrijwilligers, en vertelt u wat er nog moet gebeuren om succesvol met jonge vrijwilligers aan de slag te kunnen gaan.

1 Waarom, waarom...?

Binnen uw organisatie is nagedacht over de vraag waarom u specifiek met jonge vrijwilligers wilt (gaan) werken. Het is een doelgroep die veel vraagt (goede begeleiding, oefenruimte, aantrekkelijke taken), maar ook veel te bieden heeft (kennis en expertise over nieuwe ontwikkelingen of een frisse blik). Uw doel om met jongeren te werken bepaalt de vorm en inhoud van de activiteiten. U heeft hierover nagedacht en deze afweging grondig gemaakt.

JA

Ik weet waarom wij met jongeren aan de slag willen. De vorm en de inhoud van de activiteiten voor jongeren zijn hier op aangepast.

Ga door met vraag 2 →

NEE

We hebben hier eigenlijk niet goed over nagedacht. Er zijn zoveel organisaties die nu iets met jongeren doen, dat wij dit ook eens willen proberen.

Advies: Beantwoord voor u met jongeren aan de slag gaat de volgende vragen:

- * Wat wilt u bereiken met het inzetten van jonge vrijwilligers?
- * Passen vorm en inhoud van de mogelijke activiteiten voor jongeren bij uw beweegredenen om met jonge vrijwilligers te werken?

Ga vervolgens door met vraag 2 →

2

Als een lopend vuurtje

Iedereen binnen uw organisatie weet dat de organisatie met jonge vrijwilligers wil gaan werken en vooral ook waarom. Werken met jonge vrijwilligers is namelijk vaak iets wat de hele organisatie aan gaat. Er komt wellicht een nieuwe groep vrijwilligers over de vloer, die specifieke eisen aan begeleiding en de uit te voeren taken stelt. Het is belangrijk dat iedereen dit weet en dat iedereen bereid is hierin te investeren. Ook door naar nieuwe ideeën te luisteren en de andere manier van werken van de jongeren te accepteren.

JA

Iedereen binnen onze organisatie weet waarom wij met jongeren aan de slag gaan. Dit is uitvoerig binnen de organisatie besproken en we zijn bereid specifiek in jongeren te investeren. We weten welke vrijwilligers het leuk vinden om met jongeren (samen) te werken. Iedereen zal zijn best doen de jonge vrijwilligers zich welkom te laten voelen.

Ga door met vraag 3 →

NEE

Alleen de afdeling die met jonge vrijwilligers gaat werken weet ervan. De rest van de organisatie is niet geïnformeerd. Die hebben al genoeg aan hun hoofd.

Advies: Zorg dat iedereen binnen de organisatie geïnformeerd is over de nieuwe groep vrijwilligers die aan de slag gaat, van de receptioniste tot de directeur. Weet wie er binnen uw organisatie geïnteresseerd is om met jongeren (samen) te werken. Laat de jongeren zich welkom voelen en zorg dat iedereen begrijpt waarom een eventuele extra investering zo belangrijk is.

Ga vervolgens door met vraag 3 →

3

Bent u aantrekkelijk?

Jonge vrijwilligers voeren bij uw organisatie activiteiten uit die passen bij hun interesses en belevingswereld. De activiteiten zijn concreet en hebben een duidelijk resultaat. Jonge vrijwilligers krijg en houd je gemotiveerd als ze dingen mogen doen die ze leuk vinden, waar ze goed in zijn of waarvan ze kunnen leren. Als organisatie heeft u hier over nagedacht en biedt u een gevarieerd en een concreet aanbod aan activiteiten aan (immers niet iedere jongere is hetzelfde). Daarnaast checkt u regelmatig bij jongeren of ze de activiteiten nog wel leuk vinden.

JA

Wij bieden jongeren aantrekkelijke activiteiten en werken dus met tevreden en enthousiaste jonge vrijwilligers. Wij checken niet alleen bij onze jonge vrijwilligers of ze

nog tevreden zijn, maar vragen de jongeren ook mee te denken in het bedenken van nieuwe activiteiten.

Ga door met vraag 4 →

NEE

Wij gaan uit van ons bestaande aanbod aan activiteiten en jongeren kunnen daarin meedraaien als ze willen. We gaan geen klussen apart voor jongeren bedenken. We zijn al druk genoeg zonder dat extra werk.

Advies: Werken met jonge vrijwilligers vraagt een investering. Het is belangrijk dat u zich inleeft in de belevingswereld van jongeren en zich verdiept in wat ze leuk vinden om te doen, wat ze bezig houdt en wat ze voor uw organisatie zouden kunnen betekenen. Door klussen hier op af te stemmen en open te staan voor hun ideeën en ervaringen, creëert u enthousiaste jonge vrijwilligers. Dit zijn vrijwilligers die blijven, later terugkomen of simpelweg een positieve ervaring aan hun vrijwilligerswerk overhouden. En onthoudt: jongeren zijn expert op jong-zijn. Maak daar gebruik van!

Ga vervolgens door met vraag 4 →

Eeuwige trouw... NOT

U gaat ervan uit dat jongeren zich niet voor langere tijd voor uw organisatie inzetten. U heeft uw taken en organisatie hier op ingericht. Jongeren zijn druk en hebben nog een wereld te ontdekken. Het past niet bij hun leefstijl om langere tijd hetzelfde te doen. Als organisatie bent u zich hiervan bewust en u houdt er rekening mee dat de kans klein is dat jongeren zich langdurig voor uw organisatie inzetten.

JA

Jongeren zijn bij ons welkom en voeren diverse klussen uit, die weinig inwerktijd vragen. De klussen kunnen door meerdere jongeren na elkaar of tegelijkertijd worden uitgevoerd. Daarnaast kunnen jongeren bij ons doorgroeien.

Ga door met vraag 5 →

NEE

Bij de werving van jongeren hopen we eigenlijk dat jongeren zich voor langere tijd aan onze organisatie willen verbinden. Anders hebben we er toch niets aan!

Advies: Met de keuze om met jongeren te willen werken, kunt u niet (meer) vanzelfsprekend uitgaan van structurele inzet van deze nieuwe groep vrijwilligers. Jongeren willen leren, experimenteren, nieuwe dingen ervaren en u kunt ze deze kans bieden. Door een

(aangepast) activiteiten aanbod samen te stellen waarin dat kan en waarin ze door kunnen groeien, daagt u ze uit en biedt u hen de ruimte. Zo levert het uw organisatie ook iets op.

[Ga vervolgens door met vraag 5 →](#)

5

Online bereikbaar

U communiceert met jongeren op een manier die bij hen aansluit. De meeste jongeren zijn veel en vaak digitaal actief. Internet is voortdurend binnen handbereik (letterlijk via de mobiele telefoon) en via email, sms, twitter, msn en hyves wordt voortdurend gecommuniceerd. Als organisatie bent u hiervan op de hoogte en bent u niet alleen via één of meerdere van deze kanalen te vinden, maar maakt u er ook actief gebruik van. U reageert snel op een vraag van een jonge vrijwilliger.

JA

Jongeren kunnen ons op één of meerdere online manieren bereiken. Wij zorgen er ook voor dat alle communicatiekanalen beheerd worden en dat vragen zo veel mogelijk dezelfde dag nog beantwoord worden. We dagen bijvoorbeeld onze jongeren uit om hun ervaringen via twitter te communiceren!

[Ga door met vraag 6 →](#)

NEE

Onze website is al enige tijd in onderhoud en de mail lezen we maximaal 1x per week. Als jongeren ons willen bereiken zijn we natuurlijk altijd telefonisch bereikbaar.

Advies: Jongeren van tegenwoordig pakken nog maar zelden de telefoon, en als ze dat al doen sturen ze een sms. Zorg dus als organisatie dat u goed bereikbaar bent via de mail/internet. Check de mail minimaal dagelijks en maak het een taak van iemand om hier snel op te reageren. Probeer naast de mail ook een andere communicatievorm te vinden, zoals bijvoorbeeld hyves. Waarom vraagt u een jongere niet om hier voor uw organisatie mee aan de slag te gaan en dit te beheren? Ook dat is vrijwilligerswerk!

[Ga vervolgens door met vraag 6 →](#)

6

Verpakking van de taak

Bij het doen van vrijwilligerswerk gaat het voor jongeren niet alleen om de activiteiten zelf. Het gaat om het geheel, om de ervaring die de jongere meemaakt. Vertel jongeren niet alleen wat ze gaan doen, maar ook waarom en waar het toe bijdraagt. Zorg er voor

dat de jongeren een belevenis meemaken als zij vrijwilligerswerk bij uw organisatie doen. Welke ervaring gaan jongeren meemaken, wat is het verhaal van uw organisatie? Zorg ook voor een activiteitenaanbod dat aansluit bij de belevingswereld van de jongeren. Door aandacht te hebben voor het gehele plaatje voeren jongeren de activiteit niet alleen uit, maar zijn ze er echt onderdeel van.

JA

Wij hebben goed nagedacht over wat we jongeren vertellen. Daarbij hebben we aandacht voor het verhaal van de organisatie en de bijdrage die de jongere levert door zijn vrijwillige inzet. En natuurlijk zorgen wij voor een activiteitenaanbod dat aansluit bij de belevingswereld van jongeren. We dagen ze uit om uitdagende activiteiten op te pakken zoals het maken van filmpjes of foto's en zetten deze op de website of gebruiken het voor promotie.

Ga door met vraag 7 →

NEE

Jongeren voeren gewoon de taken uit die van ze gevraagd worden. We hebben niet nagedacht over de ervaring die jongeren meemaken. Wat ze 's avonds thuis vertellen als ouders vragen wat ze gedaan hebben, vinden we niet belangrijk. Ons belang is dat de klus geklaard wordt.

Advies: Weten waarom je iets doet en waar het toe bijdraagt is van groot belang voor een positief gevoel over de werkzaamheden die je verricht hebt. Vaak wordt vergeten jongeren mee te nemen in 'het verhaal'. Wat voor u vanzelfsprekend is, weten jongeren vaak helemaal niet. Wat wilt u dat jongeren 's avonds thuis vertellen, als ouders vragen wat ze gedaan hebben? Waar wilt u dat ze trots op zijn? De concrete uitvoering van de taak is hier vaak een onderdeel van. Wees hier bewust van en investeer er tijd in om jongeren 'mee te nemen' in uw verhaal. Begin hiermee bij de eerste kennismaking en sluit hier ook mee af: consequent doorvoeren!

Ga vervolgens door met vraag 7 →

Wilt u meer weten over het verpakken van uw activiteiten? Lees dan de publicaties Verovering van de jongerenmarkt (Steekenburg, I.C.M. van; Spiegel, N. van, MOVISIE, 2009) en Een belevenis creëren (Steekenburg, I.C.M. van, MOVISIE 2009). Zie www.movisie.nl/jongerenparticipatie.

Warm bad

Jongeren die bij u vrijwilliger worden krijgen een vast contactpersoon bij wie ze terecht kunnen met vragen. Deze persoon introduceert de jongeren in de organisatie, fungeert als vraagbaak en neemt de jongeren desgewenst op sleeptouw naar bijeenkomsten of

feestjes. Iedereen binnen uw organisatie weet dat er weer een nieuwe vrijwilliger actief is en zal zijn uiterste best doen om hem of haar welkom te laten voelen en te waarderen voor de inzet. U beseft dat dit een van de belangrijkste factoren is die bepaalt of een jongere met een goed gevoel terugkijkt op een geslaagde klus of periode.

JA

Ervaren vrijwilligers zijn bij ons ook mentoren voor nieuwe (jonge) vrijwilligers. Zij weten de weg in de organisatie, staan dicht bij de jongeren of zijn zelf jong, kennen veel mensen en spelen een belangrijke rol in het welkom laten voelen van nieuwe vrijwilligers.

Ga door met vraag 8 →

NEE

Jongeren gaan aan de slag op een plek waar klussen voor hen zijn. Als ze vragen hebben kunnen ze die stellen aan de mensen die daar zijn.

Advies: Een vast contactpersoon of mentor werkt drempelverlagend. Vaak vinden jongeren het eng of moeilijk om binnen een nieuwe organisatie hun weg te vinden. Realiseer dit en zorg voor persoonlijke begeleiding, met name in de beginperiode. Kies hiervoor een jongere die al vrijwilliger is binnen uw organisatie of een vrijwilliger die het leuk vindt om met jongeren te werken. U zult zien dat uw huidige vrijwilligers het leuk vinden om mentor te zijn en het als een soort beloning ervaren.

Ga vervolgens door met vraag 8 →

Ruim baan

Jongeren bij u krijgen de ruimte om te leren. U beseft dat jongeren graag experimenteren en dat hun leerproces tijd en energie kost. Iedereen maakt fouten, dus ook jongeren. Een coachende houding is de juiste aanpak. De leus "hebben we al gedaan, werkt niet" is bij u taboe en u daagt jongeren uit om met initiatieven te komen en steunt ze hierin. Door jongeren de ruimte te bieden voor eigen initiatief kunt u zelf ook tot nieuwe inzichten komen.

JA

Wij zijn ook jong geweest en weten dat jongeren de ruimte nodig hebben om te doen en leren. En juist door fouten maken leren ze meer. Als wij ze die kans bieden, levert het ons alleen maar betere en meer betrokken jongeren op. Dat dit werkt, ervaren we dagelijks.

Ga door met vraag 9 →

NEE

De uitvoering van ons werk komt erg nauw en laat geen ruimte voor andere invulling

of fouten. Jongeren moeten gewoon doen wat van ze gevraagd wordt en als ze het niet goed doen spreken we ze hier op aan.

Advies: Jongeren doen dingen op hun eigen manier en zijn vooral nog aan het leren. Dit doen ze door te experimenteren en hun eigen weg te zoeken. Als hiervoor geen ruimte is binnen uw organisatie, dan moet u zich afvragen of de door u aangeboden activiteiten wel passen bij jongeren en of u wel echt met jongeren wilt werken. Kijk ook nog eens kritisch naar de beantwoording van vraag 1.

Ga vervolgens door met vraag 9 →

Wie het kleine niet eert...

Alle inzet wordt bij u gewaardeerd, of iemand nu eenmalig een klus verricht of iedere dag actief is. Jongeren weten van te voren waar ze aan beginnen en weten wat ze kunnen verwachten. U heeft er goed over nagedacht welke beloning het best op zijn plaats is. U sluit aan bij de individuele motivaties, maar kijkt ook naar beloningsmogelijkheden in het kader van school. Bijvoorbeeld studiepunten of uren die tellen voor maatschappelijke stage. Waarderen is iets dat u voortdurend doet.

JA

Beloningen zijn afgestemd op wat aansluit bij (groepen) vrijwilligers. Daarnaast weten we waarom vrijwilligers bij ons actief zijn en proberen we zo goed mogelijk bij deze persoonlijke motivaties aan te sluiten. Waarderen is een taak van iedereen; een schouderklopje doet altijd goed. En bij jongeren is dit nog belangrijker!

Ga door met vraag 10 →

NEE

Alle vrijwilligers ontvangen bij ons dezelfde beloning. We kunnen en willen hier niet van afwijken. Als jongeren iets extra's willen moeten ze dat maar zelf organiseren. En wat is het verschil precies tussen belonen en waarderen?

Advies: Waardering van jongeren is ontzettend belangrijk. Gewoon even zeggen dat u blij bent dat ze er zijn en dat u waardeert wat er gedaan wordt. Zorg dat in uw organisatie een cultuur ontstaat waarin iedereen beseft wat de waarde van vrijwilligers is en het gewoon is om waardering naar elkaar uit te spreken. Wees duidelijk en schep geen valse verwachtingen. Wees creatief in het belonen van jongeren. Denk ook eens aan studiepunten, een leuk feest, gratis toegang of een gezellige borrel.

Ga vervolgens door met vraag 10 →

Wilt u meer weten over het belonen van jongeren? Lees dan de publicatie Motiveren is maatwerk (Bosch, A. van den; Boss, E., MOVISIE 2009). Zie www.movisie.nl/jongerenparticipatie.

We houden contact!

U weet waarom jongeren niet meer actief zijn binnen de organisatie. Of ze zich nu eenmalig hebben ingezet of voor langere tijd, u bent ervan op de hoogte. Jongeren weten dat ze altijd welkom zijn bij de organisatie. U vraagt jongeren of ze op een reservelijst willen staan, voor als u heel krap zit in vrijwilligers, om af en toe mee te denken of als u tijdelijk meer mensen nodig heeft voor bijvoorbeeld een evenement. U houdt jongeren op de hoogte van uw activiteiten en resultaten via hypes of andere sociale netwerken.

JA

We bewaren de gegevens van 'onze' jongeren zorgvuldig en weten altijd waarom ze de organisatie weer verlaten (soms weten we dit vooraf al). We maken regelmatig gebruik van de kennis van jongeren om mee te denken voor nieuwe activiteiten of om iets door te sturen naar hun netwerk. Er zijn veel jongeren lid van onze hype en we gebruiken dit ook om regelmatig met hen te communiceren!

→ U bent er!

NEE

We weten eigenlijk niet goed wie er binnenkomen, laat staan wie er weer gaan. Zeker als jongeren zich maar eenmalig hebben ingezet is dit niet te doen.

Advies: Jongeren die niet meer actief zijn, vinden het vaak niet erg om af en toe benaderd te worden om mee te denken. Juist zij kunnen heel waardevol zijn voor de organisatie, omdat u hen kunt bevragen op aantrekkelijke activiteiten of gebruik kunt maken van hun goodwill om iets te promoten of andere jongeren te werven. Weten waarom jongeren vertrekken levert daarnaast belangrijke informatie op over het functioneren van de organisatie.

Meer informatie

Bent u geïnspireerd geraakt door de adviezen en wilt u hierover doorpraten? Neem dan contact op met één van onze adviseurs op het gebied van jongerenparticipatie. Kijk op www.movisie.nl/jongerenparticipatie voor een overzicht. Daar vindt u ook veel meer informatie over jongeren en vrijwillige inzet.

MOVISIE is hét landelijke kennisinstituut en adviesbureau voor maatschappelijke ontwikkeling. We bieden toepasbare kennis, adviezen en oplossingen bij de aanpak van sociale vraagstukken op het terrein van welzijn, participatie, zorg en sociale veiligheid. In ons werk staan vijf actuele thema's centraal: huiselijk & seksueel geweld, kwetsbare groepen, leefbaarheid, mantelzorg en vrijwillige inzet. Onze ambitie is daadwerkelijk te investeren in een krachtige samenleving waarin burgers zoveel mogelijk zelfredzaam kunnen zijn.

Kennis en advies voor
maatschappelijke ontwikkeling

mantelzorg

kwetsbare groepen

vrijwillige inzet

huiselijk en seksueel geweld

leefbaarheid

Is uw organisatie klaar voor jonge vrijwilligers? Deze eenvoudige test laat u zien of uw organisatie voldoet aan de voorwaarden om succesvol met jongeren aan de slag te gaan. De test wijst uit in welke mate uw organisatie aantrekkelijk en toegankelijk is voor jonge vrijwilligers, en vertelt u wat er nog moet gebeuren om succesvol met jonge vrijwilligers aan de slag te kunnen gaan.